נועם אלימלך — שמיני

וישא אהרן את ידיו אל העם כו'. נ"ל דהנה הצדיק הולך תמיד בדביקות ודבוק בעולמות עליונים, רק מחמת שתשוקתו תמיד על טובת ישראל שייטיב להם השי"ת בכל מיני שפע וברכה, מחמת זה הוא יורד קצת ממדריגתו ודביקותו, אך בכל זאת הוא פועל טוב במה שיורד קצת מהדביקות, שע"י שרואים בני אדם גודל תשוקתו ותאוותו לטובתם, הוא מכניס בלבם יראת ד' ואהבתו, שכולם נתעורר לבבם לעבודתו ית"ש. וזהו "וישא אהרן את ידיו" ע"ד נשא לבבינו אל כפים, וי"ל הפי' דהיינו האדם אשר ישא לבו לעבודת הבורא ית"ש, אז מחמת גודל האהבה והתלהבות שבו הוא מכה כף אל כף, ונמצא עבודת הבורא נקרא ע"ש הידים.

וזהו "וישא אהרן את ידיו אל העם" פי' כנ"ל שתשוקת הצדיק אל העם להטיב להם, "ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים" פי' עי"ז ירד ממדריגתו, שמדרגת הצדיק הוא תמיד לבדוק עצמו בכל עת ורגע אולי חטא חלילה באיזה נדנוד חטא והרהור והוא מהרהר תמיד בתשובה, זה רמז "חטאת ועולה" שבא על הרהור, "והשלמים" רמז להדביקות שבו, שעושה שלום בפמליא של מעלה, וע"י תשוקתו היה יורד ממדריגותיו האלו קצת.

"ויבא משה ואהרן אל אוהל מועד", דיש כמה גווני צדיקים, צדיק גדול הנקרא בשם "משה", ויש צדיק אשר הוא מדרגת "אהרן", וכל אחד לפי מדרגתו עולה ובא בקדושה הנקרא "אוהל מועד", "ויצאו" ר"ל ואח"כ יוצאים קצת ממדרגתם, ואין זה אלא למען "ויברכו את העם",כנ"ל אך בכל זאת גורמים קדושה ויראה לכל העם, וזהו "וירא כבוד ה' אל כל העם", וזהו "עדותיך נאמנו מאוד" כו', דאיתא בגמ' שלשה מעידין זה על זה הקב"ה וישראל ושבת, נמצא ישראל נקרא עדות של הקב"ה, וזהו "עדותיך נאמנו מאד" פי' שהם נאמנים וחביבים, למי? ומפרש הפסוק "לביתך נאוה קודש" לאותן הצדיקים הדרים תמיד בעולמות העליונים, "ד' לאורך ימים" פי' שהם גורמין במעשיהם שתתפשט הקדושה והיראה עי"ז לכל ישראל אמן.

זאת החי' אשר תאכלו כו'. נ"ל דאיתא בזוהר הקדוש זאת החיה רמז להשם הקדוש, אשר תאכלו פי' שע"י יש לנו אחיזה וחיות.

או יאמר "זאת החיה" רמז למה שראה דניאל חיה זו אדום, "אשר תאכלו" לשון ואכלתם את אויביכם, ואמר הכתוב עי"ז יהיה כח בידכם לכלות אותם דהיינו מכל בהמה, דאיתא בגמ' בבא מציעא "אמר רב חנינא מסורא דפרת לרבינא יציאת מצרים דכתב רחמנא גבי שרצים למה לי, א"ל אמר הקב"ה אני שהבחנתי כו', א"ל אנא המעלה קא קשיא לי מאי שנא המעלה דכתב רחמנא, א"ל לכדתנא דבי ר' ישמעאל אלמלא לא העליתי את ישראל אלא בשביל שאינם מטמאין בשרצים ומעליותא היא גבייהו" וכו'. י"ל הפי' הגמ' הנ"ל ע"פ דאיתא במדרש, שאלו המלאכים את הקב"ה למה ברא השרצים, והשיב להם השי"ת מפני הקטרוג, אם יבא לקטרג על ישראל חלילה שחוטאים לפניו ואין צורך בהם, אז משיב לו השי"ת הלא השרצים אין צורך בהם כלל ואעפ"כ בראתים. וז"ש "אנא המעלה קשיא לי" דהמעלה הוא הוא לשון הגבהה, שהקב"ה מגביה את ישראל מבין הקליפות והחטאים והם נופלים למטה, וז"ש המעלה כו', כלומר לאיזה סיבה וזכות מעלה את כללות ישראל מחטאותיהם, "א"ל אלמלא כו' אלא שאין מטמאין בשרצים" פי' הלא ישראל אין אוכלים השרצים ונמצא אין צורך כלל בבריאתם כיון שישראל אין אוכלין מהם, ואעפ"כ בראתים כדברי מדרש הנ"ל, ממילא אין כח להמקטרג לקטרג עליהם, ולזה אני מעלה ומגביה אותם מעונותיהם כנ"ל.

וזהו "כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב", פי' כללות ישראל כנ"ל, וגם הצדיק נקרא "כל", שהוא עיקר כללות להשפיע להם טובה וברכה ויראה, שע"י הצדיק נתעוררים כללות ישראל בתשובה.

וזהו "ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח" ופרש"י שהיה אהרן בוש וירא לגשת וא"ל משה למה אתה בוש לכך נבחרת, דהנה עיקר הוא לאדם הבושה, סימן טוב לאדם שהוא ביישן, וכל המתבייש לא במהרה הוא חוטא, ואהרן היה מתבייש מאד מגודל ההכנעה שהיה בו, שכן דרך הצדיק שתמיד רואה בעיניו חטאים על כל נדנוד עבירה, ואפי' דבר קל לעבירה חמורה תחשב לו, ומכניע עצמו ומשפיל עצמו תמיד, ובפני רבים מוכיח עצמו, ועי"ז מכניס הרהורי תשובה בהשומעים, באמרם אם בארזים נפלה השלהבת מה יעשו אזובי הקיר, והם חוזרים בתשובה שלימה, וזהו שאמר לו משה רבינו ע"ה "למה אתה בוש" פי' בשביל שאתה בוש וירא וא"כ אתה הוא הצדיק השלם הראוי ליקרב למזבח, "לכך נבחרת" שכך הוא ראוי לצדיק להתנהג בעבודתו ית"ש, וזהו "ויקרב אהרן אל המזבח" ר"ל כיון ששמע ממשה שכך הוא המדרגה המעולה, הבושה וגודל ההכנעה בלב ועשה כן, "ויקרב אהרן אל המזבח" פי' שהיה מקרב עצמו תמיד אל המזבח, שהיה מוצא בעצמו חסרונות והיה מחשב תמיד שצריך למזבח כפרה.

וישחט את עגל החטאת אשר לו דהנה באמת מאין יבא לצדיק שיוכשל ח"ו באיזה חטא נדנוד קל, זה בא הכל מחמת חטא עגל, והזוהמא הזאת גורם אף להצדיק חלילה איזה עבירה קלה, וע"י שהוא מתחרט מיד ומצטער מאד ומהרהר בתשובה, אזי הוא גורם "וישחט את עגל החטאת", "אשר לו" פי' שהחטא הזה אינו נחשב לעבירה, כי אם לו לבדו הוא נחשב לו לעבירה, לגודל צדקתו. ובראות שאר בני אדם את מעשה הצדיק הזה, איך שמהרהר בתשובה אפי' על דברים קלים מאד, נשבר לבם בקרבם ומוסרים נפשם ודמם לעבודתו ית"ש.

וזהו "ויקריבו בני אהרן את הדם אליו" פי' כנ"ל שע"י הצדיק מקריבים דמם לו ית"ש. "ויטבול אצבעו בדם" רמז שהצדיק מעלה את הדם של מסירת נפשם "על קרנות המזבח", קרנות לשון גדולה ושררה, שפועל בזה לדבר גדול מאד. ו"את הדם יצק" פי' המידות שהם מחזיקים בהם עם מסירת נפשם יצק "על יסוד המזבח" פי' נעשה מהם יסוד לעולם המזבח כנ"ל.

ונחזור לביאור הכתוב שעי"ז יש כח לכלות האויבים "מכל הבהמה", דהיינו כללות ישראל ע"י הצדיק הנקרא "כל בהמה" ע"ד שאמרו חז"ל אדם ובהמה אלו בני אדם שמשימים עצמם כבהמה, דהצדיק מכניע ומשפיל עצמו כבהמה ועי"ז כללות ישראל נגבהים ומתעלים וכנ"ל. "מפרסת פרסה" מלשון ופרשו השמלה, דהנה השמים נבראו ע"י פריסה דהיינו הבדל, כמו שאמר הכתוב "יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים", וי"ל הפי' דהנה שמים פרש"י אש ומים, דהתורה נקראת מים, והשי"ת ברא מדרגות והבדל בין מים למים, שפי' שצריך האדם ללמוד עם אש התלהבות וחשק לשמו ית', ורקיע הוא לשון ריקועי פחים, ותרגומו ורדידו לשון דקות, דהיינו שצריך להיות דקות בין מים למים, שהסודות התורה יעלה למעלה ולהשפיע למטה, וזהו "מפרסת פרסה" כנ"ל, שיהא מבדיל בין מים למים, "ושוסעת שסע" שיהא הבדל גמור.

או יאמר "מפרסת" כו', ע"ד והיה עקב תשמעון, אלו עבירות שאדם דש בעקביו שיהיו דומים עליו כחמורות, והיינו "את המשפטים האלה", וזהו "מפרסת פרסה" לשון דריסת הרגל בפרסות רגליו. וק"ל.